

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Hotărâre tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

CAUZA ȚURCAN v. REPUBLICA MOLDOVA

(Cererea nr. 25244/20)

HOTĂRÂRE

STRASBOURG

23 octombrie 2025

Această hotărâre este definitivă. Ea poate suferi modificări de formă.

© Această traducere îi aparține Direcției agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova. Originalul se găsește în baza de date HUDOC. Orice preluare a textului se va face cu următoarea mențiune: „Traducerea acestei hotărâri a fost efectuată de către Direcția agent guvernamental din cadrul Ministerului Justiției al Republicii Moldova”.

În cauza Țurcan v. Republica Moldova,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunită într-un Comitet compus din:

Andreas Zünd, *Președinte*,

Diana Sârcu,

Mykola Gnatovskyy, *judcători*,

și Viktoriya Maradudina, *Grefier adjunct interimar al Secției*,

Deliberând în camera de consiliu la 2 octombrie 2025,

Pronunță următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere împotriva Republicii Moldova, care a fost depusă la Curte în conformitate cu Articolul 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) la 27 mai 2020.

2. Reclamantul a fost reprezentat în fața Curții de către dl Ivan Ungurean, avocat în Chișinău.

3. Reclamantul s-a plâns de neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa și de absența unei căi de atac efective în dreptul intern în această privință.

4. Capetele de cerere întemeiate pe Articolele 6 și 13 din Convenție și pe Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție au fost comunicate Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”) la 14 decembrie 2023, iar restul cererii a fost declarat inadmisibil.

ÎN FAPT

5. Informații detaliate despre reclamant și procedura urmată în prezenta cauză se regăsesc în tabelul anexat.

6. La momentul evenimentelor, reclamantul era angajat al Ministerului Afacerilor Interne, fiind totodată inclus în lista veteranilor de război. El și-a exercitat atribuțiile în perioada 10 octombrie 1994 – 18 martie 2011, atunci când s-a pensionat. La o dată neprecizată, invocând dispozițiile Legii cu privire la poliție, reclamantul a introdus o acțiune împotriva autorităților locale din Chișinău, solicitând obligarea acestora de a-i oferi o locuință.

7. Printr-o hotărâre din 12 februarie 2008, Curtea de Apel Chișinău a admis acțiunea, obligând Consiliul municipal să pună la dispoziția reclamantului și a familiei sale un spațiu locativ.

8. Ca urmare a apelului formulat de către partea pârâtă, la 14 mai 2008, Curtea Supremă de Justiție („CSJ”) a menținut hotărârea instanței de fond. Reclamantul a întreprins toate măsurile necesare pentru executarea titlului executoriu, inițiind procedura de executare, solicitând în repetate rânduri transmiterea documentului executoriu și adresând plângeri către Prim-ministrului țării, însă fără succes.

9. La 22 iunie 2018, reclamantul a depus o acțiune împotriva Statului în baza Legii nr. 87 din 1 iulie 2011 privind repararea de către stat a

prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Susținând că decizia definitivă a CSJ din 14 mai 2008 nu fusese executată, el a solicitat repararea prejudiciului material format din chiria achitată pentru perioadele de neexecutare pretinse, precum și sume suplimentare cu titlu de prejudiciu moral și costuri și cheltuieli (a se vedea detaliile din anexă).

10. Printr-o hotărâre din 22 martie 2019, Judecătoria Chișinău a admis parțial cererea reclamantului și a constatat existența unei încălcări a dreptului său la executarea într-un termen rezonabil a hotărârii pronunțate la 12 februarie 2008, pentru perioada 14 mai 2008 – 14 martie 2019. În acest sens, instanța i-a acordat reclamantului suma de 10.000 de lei (aproximativ 505 EUR) cu titlu de prejudiciu moral și 5.000 de lei (aproximativ 260 EUR) pentru costurile și cheltuielile suportate.

11. Referitor la prejudiciul material, dovedit prin chiria achitată în temeiul contractului de locațiune semnat la 1 iunie 2008 și reînnoit tacit până în prezent, reclamantului i s-a acordat suma de 30.845 de lei (aproximativ 1.560 EUR), acoperind doar ultimii trei ani (iunie 2015 – iunie 2018) anteriori sesizării instanței, în conformitate cu termenul general de prescripție de trei ani, prevăzut de art. 267 alin. (1) din Codul civil.

12. În special, instanța de fond a reținut că reclamantul introdusese acțiunea după aproximativ zece ani de la pronunțarea hotărârii litigioase din 12 februarie 2008. Prin urmare, ținând seama de dispozițiile art. 267 alin. (1) din Codul civil, potrivit căruia termenul general în interiorul căruia o persoană poate să-și apere dreptul încălcat pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată este de trei ani, reclamantul putea solicita despăgubiri doar în privința prejudiciului cauzat de încălcarea dreptului la executarea într-un termen rezonabil a hotărârii judecătorești definitive pentru perioada cuprinsă între iunie 2015 și iunie 2018. În fine, deși instanțele au recunoscut existența unei încălcări a dreptului la executare într-un termen rezonabil a hotărârii contestate pentru întreaga perioadă de neexecutare, pretențiile reclamantului privind prejudiciul material aferent perioadei 14 mai 2008 – mai 2015 au fost respinse ca prescise.

13. La 17 septembrie 2019, Curtea de Apel Chișinău a respins apelurile declarate de către reclamant și de către Ministerul Justiției ca neîntemeiate, și a menținut hotărârea instanței de fond din 22 martie 2019.

14. Printr-o încheiere irevocabilă din 24 decembrie 2019, Curtea Supremă de Justiție a declarat inadmisibile recursurile depuse de către ambele părți.

ÎN DREPT

I. CU PRIVIRE LA PRESUPUSA ÎNCĂLCARE A ARTICOLELOR 6 § 1 ȘI 13 DIN CONVENȚIE, INCLUSIV A ARTICOLULUI 1 DIN PROTOCOLUL NR. 1

15. Reclamantul se plânge de neexecutarea unei hotărâri judecătorești definitive pronunțate în favoarea sa și de absența unei căi de atac efective în

dreptul intern în acest sens. El invocă expres Articolele 6 § 1 și 13 din Convenție, precum și Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție.

16. Guvernul ridică o excepție de inadmisibilitate întemeiată pe pierderea de către reclamant a calității sale de victimă a unei încălcări, în sensul Articolului 34 din Convenție. Guvernul susține că reclamantul și-ar fi pierdut statutul de „victimă” și că nu mai poate invoca caracterul continuu al încălcării drepturilor sale în fața Curții, întrucât instanțele naționale au recunoscut expres încălcarea pentru întreaga perioadă de neexecutare (14 mai 2008 – 14 martie 2019) și i-au acordat o despăgubire suficientă, comparabilă cu satisfacția echitabilă acordată de către Curte în cauze similare, ca urmare a neexecutării de către autoritățile locale a hotărârii pronunțate în favoarea sa. Guvernul mai subliniază că reclamantul avea posibilitatea de a introduce o nouă acțiune pentru a obține reparația prejudiciului moral și material cauzat prin neexecutarea într-un termen rezonabil a hotărârii definitive pronunțate în favoarea sa, dat fiind că instanțele naționale au recunoscut deja caracterul continuu al acestei încălcări.

17. În replică, reclamantul menționează că procedura de executare se află încă în derulare în fața executorului judecătoresc și durează de peste șaptesprezece ani, fiind lipsită de orice caracter rezonabil. El consideră nefondate argumentele autorităților naționale privind imposibilitatea executării hotărârii, invocând lipsa fondurilor sau a locuințelor de rezervă. Reclamantul apreciază că remediul național compensator nu i-a oferit o redresare efectivă, adecvată și proporțională pentru valorificarea dreptului său, având în vedere incapacitatea persistentă a autorităților de a executa hotărârea litigioasă, precum și acordarea unei despăgubiri materiale doar pentru o perioadă de trei ani. El consideră despăgubirea acordată de către instanțele naționale în procedura compensatorie semnificativ inferioară celei acordate de către Curte în cauze similare. Reclamantul invocă, de asemenea, caracterul nelegal al respingerii parțiale, ca prescrise, a pretențiilor sale privind prejudiciul material, reprezentând rambursarea cheltuielilor de închiriere a spațiului locativ pe care susține că îl ocupă împreună cu familia sa. El critică jurisprudența națională referitoare la termenul de prescripție, prezentată de către Guvern, ca fiind un exemplu contrar practicii europene, depășit și irelevant pentru prezenta cauză. Prin urmare, el consideră că nu și-a pierdut calitatea de victimă a încălcărilor reclamate, având în vedere neexecutarea hotărârii și acordarea unor despăgubiri insuficiente, limitate la perioada iunie 2015 – iunie 2018, ceea ce face ca mecanismul compensator să fie inefficient.

18. Curtea reamintește că o decizie sau o măsură favorabilă reclamantului nu este, în principiu, suficientă pentru a-l priva de calitatea de „victimă” în sensul Articolului 34 din Convenție, decât dacă autoritățile naționale au recunoscut, expres sau în esență, și au reparat încălcarea Convenției (a se vedea, printre multe altele, *Kurić și alții v. Slovenia* [MC], nr. 26828/06, § 259, CEDO 2012 (extrase)). Curtea reafirmă că este esențial de stabilit dacă reclamantul a obținut o reparație pentru prejudiciul suferit, comparabilă cu satisfacția echitabilă prevăzută la Articolul 41 din Convenție (*Cocchiarella*

v. *Italia* [MC], nr. 64886/01, §§ 70-72, CEDO 2006-V). Principiile generale aplicabile în materie de pierdere a calității de victimă în cauzele referitoare la neexecutare au fost reiterate în cauza *Cristea v. Republica Moldova* (nr. 35098/12, §§ 25 și 27-31, 12 februarie 2019).

19. În hotărârile-precedent *Cristea*, pre-citată, și *Botezatu v. Republica Moldova*, nr. 17899/08, 14 aprilie 2015, Curtea a constatat încălcări referitoare la chestiuni similare celor care fac obiectul prezentei cauze.

20. Curtea subliniază că executarea unei hotărâri, indiferent de instanța care a pronunțat-o, trebuie considerată ca parte integrantă a „procesului” în sensul Articolului 6. În această privință, Curtea face trimitere la jurisprudența sa privind neexecutarea sau executarea tardivă a hotărârilor judecătorești interne definitive (*Hornsby v. Grecia*, 19 martie 1997, § 40, Culegere 1997-II).

21. În prezenta cauză, Curtea observă că instanțele naționale au recunoscut încălcarea Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1, și au acordat o despăgubire insuficientă pentru prejudiciul moral, precum și o reparație parțială pentru prejudiciul material, motivată prin intervenirea prescripției, fără a acoperi întreaga perioadă de neexecutare invocată de către reclamant. Mai mult, Curtea observă că jurisprudența ulterioară a CSJ a infirmat această abordare limitativă de trei ani (în cadrul unei proceduri de revizuire inițiate de către Agentul guvernamental după comunicarea cauzei *Gheorghe Alexei* (nr. 44686/19) la 18 februarie 2020), calificând-o drept contrară dreptului la un proces echitabil (decizia CSJ nr. 2rh-72/2020 din 16 septembrie 2020). Totuși, Curtea notează că hotărârea definitivă pronunțată în favoarea reclamantului nu a fost încă executată. Ținând cont de neexecutarea persistentă de către autoritățile moldovene a hotărârilor definitive, Curtea apreciază că remediu compensator nu i-a oferit reclamantului o reparație adecvată și că el își poate păstra în continuare calitatea de „victimă” în sensul Articolului 34 din Convenție (*Cristea*, pre-citată, § 35, și, *mutatis mutandis*, *Balan v. Republica Moldova* (dec.), nr. 44746/08, §§ 20-21, 24 ianuarie 2012).

22. Curtea reamintește că o autoritate națională nu poate justifica neexecutarea unei hotărâri prin lipsa fondurilor sau a locuințelor de rezervă (*Prodan v. Moldova*, nr. 49806/99, § 53, CEDO 2004-III (extrase)). Curtea observă, de asemenea, că hotărârea pronunțată în favoarea reclamantului nu a fost executată timp de peste șaptesprezece ani și că el a fost doar parțial despăgubit la nivel național. Acest fapt, în sine, conduce la un rezultat vădit nerezonabil în raport cu jurisprudența Curții.

23. Curtea mai observă că hotărârea din 12 februarie 2008 a obligat autoritățile municipale să ofere reclamantului spațiu locativ, având în vedere statutul său de veteran.

24. După examinarea ansamblului elementelor de probă prezentate, Curtea nu identifică niciun fapt sau argument care să o determine să ajungă la o concluzie diferită de cea reținută în cauzele menționate anterior (a se vedea paragrafele 18–21) cu privire la admisibilitatea și fondul acestor capete de cerere. Ținând seama de jurisprudența sa constantă în materie, Curtea consideră că, în prezenta cauză, autoritățile nu au depus toată

diligența necesară pentru a asigura executarea integrală și la timp a hotărârii pronunțate în favoarea reclamantului și că, în consecință, el poate continua să se considere victimă a încălcărilor invocate.

25. Corespunzător, excepția Guvernului privind lipsa calității de victimă a reclamantului trebuie respinsă, inclusiv în ceea ce privește perioada de zece ani care s-a scurs înainte ca el să introducă acțiunea în despăgubiri, deoarece instanțele interne au examinat și s-au pronunțat asupra cererii respective, astfel încât argumentul Guvernului este lipsit de orice relevanță. Curtea reamintește că o persoană care a obținut o hotărâre împotriva statului nu este, în mod normal, obligată să inițieze o procedură separată pentru a obține executarea acesteia (*Metaxas v. Grecia*, nr. 8415/02, § 19, 27 mai 2004). Curtea consideră că revine în primul rând autorităților statului obligația de a asigura executarea unei hotărâri judecătorești pronunțate împotriva acestuia, din momentul în care aceasta devine obligatorie și executorie (*Bourdov v. Rusia (nr. 2)*, nr. 33509/04, § 69, CEDO 2009).

26. Prin urmare, aceste capete de cerere sunt admisibile și relevă o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1.

27. Referitor la plângerea reclamantului bazată pe Articolul 13 din Convenție, Curtea consideră că, având în vedere concluziile la care a ajuns la paragraful 26 de mai sus, ea a soluționat principalele aspecte juridice ridicate în prezenta cauză și nu este necesar să se pronunțe separat asupra acestui punct (a se vedea, în acest sens, *Centrul de Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu v. România* [MC], nr. 47848/08, § 156, CEDO 2014).

II. CU PRIVIRE LA APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

28. Reclamantul solicită Curții suma de 105.840 de lei (echivalentul a 5.485 EUR) cu titlu de prejudiciu material, reprezentând chiria pe care ar fi achitat-o pentru închirierea unui spațiu locativ pe întreaga perioadă de referință (iunie 2008 – martie 2024). El a prezentat copii ale contractelor de locațiune (inclusiv ale celor reînnoite) și bonuri fiscale. De asemenea, reclamantul solicită 10.200 EUR cu titlu de prejudiciu moral și 14.600 MDL (echivalentul a 757 EUR) pentru costuri și cheltuieli.

29. Guvernul contestă aceste pretenții pecuniare, pe care le consideră atât excesive, cât și nejustificate.

30. Având în vedere caracterul continuu al încălcării și concluziile la care a ajuns, Curtea consideră că se impune admiterea cererii reclamantului privind prejudiciul material în întregime, pentru întreaga perioadă de neexecutare, cu excepția celor trei ani deja despăgubiți în cadrul procedurii interne.

31. Cu toate acestea, Curtea apreciază că pretențiile reclamantului privind repararea prejudiciului moral suferit pe întreaga durată a neexecutării, precum și cele referitoare la costuri și cheltuieli, trebuie admise doar parțial.

32. Ținând cont de documentele de care dispune și de jurisprudența sa relevantă (*Cristea și Botezatu*, pre-citate), Curtea consideră rezonabil să acorde sumele indicate în tabelul anexat.

33. În fine, Curtea reamintește jurisprudența sa constantă, potrivit căreia executarea hotărârii interne rămâne cea mai adecvată formă de reparație în cazul încălcărilor Convenției similare celor constatate în prezenta cauză (*Gerasimov și alții v. Rusia*, nr. 29920/05 și alte 10 cereri, § 198, 1 iulie 2014). Prin urmare, Curtea consideră că Statul reclamat trebuie să asigure fără întârziere executarea, prin mijloace adecvate, a hotărârii interne pronunțate în favoarea reclamantului.

DIN ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE:

1. *Declară* cererea admisibilă;
2. *Hotărăște* că această cerere relevă o încălcare a Articolului 6 § 1 din Convenție și a Articolului 1 din Protocolul nr. 1, ca urmare a neexecutării unei hotărâri judecătorești interne pronunțate în favoarea reclamantului;
3. *Hotărăște* că nu este necesar să examineze separat plângerea în baza Articolului 13 din Convenție;
4. *Hotărăște*
 - a) că Statul reclamat trebuie să plătească reclamantului, în termen de trei luni, sumele indicate în tabelul anexat, convertite în moneda Statului reclamat la rata de schimb aplicabilă la data transferului;
 - b) că, la expirarea celor trei luni menționate mai sus și până la executarea hotărârii, urmează a fi achitată o dobândă adițională sumelor de mai sus, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de către Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale.

Redactată în limba franceză și notificată în scris la 23 octombrie 2025, în conformitate cu Articolul 77 §§ 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Viktoriya Maradudina
Grefier adjunct interimar

Andreas Zünd
Președinte

ANEXĂ

Cererea privind plângerile întemeiate pe Articolele 6 § 1 și 13 din Convenție, precum și pe Articolul 1 din Protocolul nr. 1 (neexecutarea hotărârilor judecătorești interne și absența unei căi de atac efective în dreptul intern)

Numărul și data introducerii cererii	Numele reclamantului și anul nașterii	Numele și orașul reprezentantului	Instanța judecătorească internă Titlul executoriu Data hotărârii	Data începerii neexecutării	Data finalizării neexecutării Durata neexecutării	Acțiunea compensatorie Instanța judecătorească internă Data hotărârii Despăgubirea acordată (în euro)	Suma acordată reclamantului pentru prejudiciul material (în euro) ^[1]	Suma acordată reclamantului pentru prejudiciul moral (în euro) ^[2]	Suma acordată reclamantului pentru cheltuieli de judecată (în euro) ^[3]
25244/20 27/05/2020	Iulian ȚURCAN 1971	Ungurean Ivan Chișinău	Curtea de Apel Chișinău Obligația autorităților municipale de a pune la dispoziția reclamantului spațiu locativ, în calitate de veteran și angajat al Ministerului Afacerilor Interne. Hotărârea a fost confirmată de către Curtea Supremă de Justiție la 14.05.2008.	14/05/2008	În curs de executare Mai mult de 17 ani și 4 luni	Curtea Supremă de Justiție 24.12.2019 Prejudiciul moral: 505 EUR Prejudiciu material: 1.560 EUR (reprezentând valoarea chiriei pentru perioada iunie 2015 – iunie 2018, i.e. trei ani anteriori sesizării instanței, conform termenului general de prescripție) Cheltuieli de judecată: 260 EUR. În cadrul procedurii în despăgubiri (Legea nr. 87/2011), reclamantul a solicitat: Prejudiciu material:	3.940 EUR	1.100 EUR	400 EUR

HOTĂRÂREA ȚURCAN v. REPUBLICA MOLDOVA

						56.695 MDL Prejudiciu moral: 60.000 MDL Cheltuieli de judecată: 5.000 MDL			
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--

[1] Plus orice taxă care poate fi percepută.

[2] Plus orice taxă care poate fi percepută reclamantului.

[3] Plus orice taxă care poate fi percepută reclamantului.